

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 29 września 2025 r.
Znak sprawy: RYB.pw.058.3.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 11872

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 11872 z dnia 5 września br., Pani Bożeny Lisowskiej – Poseł na Sejm RP, przedstawiam następujące informacje.

Pytanie nr 1. Jakie działania podejmie Ministerstwo w celu zabezpieczenia interesów polskich rolników i rybaków w nowej perspektywie finansowej UE, szczególnie wobec drastycznego ograniczenia środków wspólnotowych?

- zabezpieczenie interesów polskich rolników w nowej perspektywie finansowej UE

Z dużą uwagą analizujemy propozycje Komisji Europejskiej zawarte w pakiecie legislacyjnym przedstawionym w lipcu br., w tym w szczególności komunikat COM(2025)570 w sprawie Wieloletnich Ram Finansowych UE na lata 2028–2034 oraz powiązane z nim projekty rozporządzeń dotyczących poszczególnych polityk UE i funduszy.

Wspólna Polityka Rolna (WPR) wymaga zachowania odrębnego budżetu oraz sprawdzonego finansowania i instrumentarium, dlatego w ramach formalnych prac na forum Rady UE, jak i w ramach spotkań z różnymi europejskimi partnerami Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi postuluje utrzymanie silnej finansowo, odrębnej i dwufilarowej WPR. Budżet na WPR musi odzwierciedlać kluczową rolę sektora rolno-żywnościowego i obszarów wiejskich w budowaniu bezpieczeństwa i odporności w związku z wyzwaniami gospodarczymi i środowiskowo-klimatycznymi.

W trakcie sprawowania przez Polskę przewodnictwa w Radzie UE, Polska przygotowała rekomendacje, w których ministrowie rolnictwa państw UE opowiedzieli się za utrzymaniem silnego, dwufilarowego i adekwatnego do wyzwań budżetu przeznaczonego na WPR. Rekomendacje powstały w oparciu o szereg debat i dyskusji

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
+48 22 250 01 18

kancelaria@minrol.gov.pl
www.gov.pl/rolnictwo

kierunkowych przygotowanych i prowadzonych przez polską prezydencję. Rekomendacje te zostały przekazane KE jako głos ministrów rolnictwa państw członkowskich UE w pracach nad przyszłym kształtem polityki rolnej UE i jej budżetu.

Stanowisko wskazujące na konieczność zachowania silnej, dwufilarowej WPR znalazło się także w dokumencie kierunkowego stanowiska rządu w sprawie nowych Wieloletnich Ram Finansowych UE (WRF).

Pomimo, iż KE sugeruje, że zmiana systemu wdrażania zaproponowana dla okresu 2028-2034 zwiększy synergię między różnymi politykami, to w opinii resortu rolnictwa może to zagrażać skuteczności i przejrzystości WPR. W ocenie resortu propozycje KE mogą być pretekstem do osłabienia roli WPR i w konsekwencji ograniczenia w realizacji jej celów traktatowych. Włączenie WPR do jednego planu niesie za sobą ryzyko ograniczenia kontroli nad środkami przeznaczonymi na rolnictwo, sektor rolno-spożywczy i obszary wiejskie. W konsekwencji może to wprowadzić ograniczenia realizacji niektórych potrzeb, np. inwestycyjnych, w rolnictwie i sektorze rolno-spożywym. Wdrożenie proponowanych przez KE zmian może także utrudnić proces programowania, wdrażania, zarządzania, monitorowania i sprawozdawczości.

Proces negocjacyjny dopiero się rozpoczyna. W trakcie negocjacji Polska będzie aktywnie zabiegała o rozwiązania korzystne dla naszych rolników i mieszkańców wsi. Prace nad korzystnym dla Polski kształtem WPR po roku 2027 nie będą ograniczały się do prezentowania stanowiska kraju. W ramach negocjacji Polska aktywnie poszukiwać będzie sojuszy i partnerów a także zgłaszać alternatywne rozwiązania.

Zapewniam, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w żaden sposób nie deprecjonuje roli WPR jako traktatowej polityki unijnej i będzie zabiegać o zapewnienie jej odpowiedniego i silnego wsparcia w przyszłości.

Warto także odnotować, że propozycje Komisji w zakresie Wieloletnich Ram Finansowych na kolejny okres programowania oznaczają, iż Polska nadal pozostaje w gronie największych beneficjentów unijnego budżetu.

W nowej perspektywie finansowej UE przewidziano dla WPR ok 300 mld euro, które zostaną przeznaczone wyłącznie na działania związane z dochodami w rolnictwie (płatności bezpośrednie, ONW, płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne, wsparcie dla małych i młodych rolników, inwestycje i zarządzanie ryzykiem). Zaproponowany budżet i rozwiązania prawne dają podstawy do kontynuacji wielu obecnie funkcjonujących mechanizmów wsparcia.

Polska będzie stanowczo domagać się, aby pozostałe działania na rzecz rozwoju, szczególnie rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich, takie jak LEADER, transfer wiedzy czy wsparcie na rzecz współpracy miały zapewnione odpowiedni poziom finansowania. Tylko w ten sposób możemy zagwarantować, że obszary wiejskie pozostaną żywotne

społecznie, gospodarczo i środowiskowo, a tym samym, że zapewnimy stabilne fundamenty dla bezpieczeństwa żywnościowego UE.

Pragnę raz jeszcze zapewnić, że resort rolnictwa, wykorzystując wszelkie możliwe środki, będzie zabiegał o zapewnienie korzystnych warunków dla rozwoju polskiego rolnictwa i warunków życia na obszarach wiejskich. Celem resortu jest utrzymanie silnej WPR, zabezpieczenie godziwych dochodów i możliwości finansowania niezbędnych inwestycji dla rodzinnych gospodarstw rolnych.

- zabezpieczenie interesów polskich rybaków w nowej perspektywie finansowej UE

Fundusze europejskie wdrażane są w oparciu i w ramach przepisów przyjętych na poziomie UE. Przepisy te określają m.in. kwalifikowalność wydatków oraz warunki udzielania pomocy, a zatem pomoc na poziomie krajowym może być udzielana wyłącznie w zgodzie z przyjętymi przepisami.

Zgodnie ze zwykłą procedurą legislacyjną, opublikowany przez KE w dniu 16 lipca 2025 r. pakiet projektów legislacyjnych związanych z Wieloletnimi Ramami Finansowymi na lata 2028 - 2034, będzie w najbliższych miesiącach przedmiotem prac zarówno na poziomie Parlamentu Europejskiego jak i Rady UE.

Przedstawiciele MRiRW będą uczestniczyć w spotkaniach na forum instytucji UE (Rada UE i Komisja Europejska) dbając o zabezpieczenie jak najbardziej korzystnych warunków dla wsparcia podmiotów polskiego sektora rybackiego, tym samym starając się zabezpieczyć interesy polskich rybaków. Mając na uwadze fakt, że Polska jest jednym z 27 krajów członkowskich, z których każdy ma na celu zabezpieczenie własnych interesów, realna możliwość zmiany zaproponowanych przepisów będzie wymagała zbudowania koalicji państw członkowskich o podobnych nam interesach.

Mając na uwadze zaproponowaną, nową architekturę budżetu środki na wsparcie sektora rybackiego objęte ring-fencingiem, faktycznie zostały ograniczone. Jednocześnie KE, w ramach nowego budżetu, wskazała inne źródła finansowania (poza tradycyjną kopertą dla rybactwa), z których będą mogli skorzystać przedstawiciele sektora rybackiego. Takie podejście, w opinii KE, ma służyć zwiększeniu elastyczności budżetu. Szczegółowe decyzje na temat podziału koperty narodowej przeznaczonej na Plan Partnerstwa Krajowego i Regionalnego, będą zapadały na poziomie krajowym. Przedstawiciele Ministerstwa będą uczestniczyć w spotkaniach krajowych instytucji dbając o zabezpieczenie jak najbardziej korzystnych warunków dla wsparcia podmiotów polskiego sektora rybackiego. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że wielkość kwoty dodatkowej (poza środkami gwarantowanymi w ramach ring-fencingu) będzie uzależniona od hierarchii potrzeb zdefiniowanych na poziomie krajowym.

Pytanie nr 2. Czy rząd zamierza wystąpić na forum UE o wyrównanie warunków konkurencji dla polskich gospodarstw rodzinnych w relacji do wielkoobszarowych gospodarstw z krajów Mercosur i Ukrainy?

Planowana umowa handlowa z krajami MERCOSUR i projekt porozumienia w sprawie dalszej wzajemnej liberalizacji handlu między UE a Ukrainą nie zakładają całkowitego zniesienia ceł w imporcie towarów rolno-spożywczych z tych krajów. W odniesieniu do towarów wrażliwych dla sektora rolnego liberalizacja będzie ograniczona do poziomu ustanowionych kontyngentów taryfowych. Import przekraczający wielkość kontyngentu będzie podlegał cłom egra omnes, tj. stawkom w wysokości obowiązującej dla krajów trzecich niekorzystających z preferencji. Ponadto w umowach zawarto klauzule ochronne, dające podstawę do czasowego zawieszenia preferencji celnych, o ile będzie miał miejsce nadmierny import destabilizujący rynek. Jeśli chodzi o szczegółowe rozwiązania w tym zakresie projekty umów z Mercosurem i Ukrainą różnią się znacząco.

Porozumienie z Ukrainą zawiera lepsze rozwiązania z punktu widzenia ochrony rynku. Przewidziany w nim wzrost kontyngentów taryfowych w dostępie do rynku UE jest uwarunkowany dostosowaniem się Ukrainy w ciągu trzech lat do unijnych standardów w zakresie dobrostanu zwierząt, stosowania pestycydów i leków weterynaryjnych. Ponadto w mocy pozostaje zobowiązanie Ukrainy do wprowadzenia regulacji unijnych wyszczególnionych w aneksie V do Układu o stowarzyszeniu UE-Ukraina.

Mechanizmy ochronne przewidziane w umowie z Mercosurem są słabsze i mało dostosowane do specyfiki sektora rolnego, co jest jednym z powodów poważnych zastrzeżeń wysuwanych przez MRiRW wobec tej umowy. Gdyby jednak, pomimo naszych zastrzeżeń, umowa weszła w życie, będzie można odwoływać się do tych mechanizmów w razie problemów z nadmiernym importem. W tym kontekście można również wskazać na zawarte w umowie zobowiązanie do przestrzegania przez państwa Mercosuru Porozumienia Paryskiego i przeciwdziałania wylesianiu (deforestacji).

Rozważane jest utworzenie funduszu, z którego byłaby możliwość finansowej rekompensaty strat rolników na skutek ew. wejścia w życie umowy z Mercosurem. Postulujemy, aby obejmował on nie tylko straty producentów rolnych spowodowane bezpośrednim importem, ale również straty związane z wypieraniem produktów jednego państwa członkowskiego z rynków innych państw członkowskich UE. Zgłaszamy także postulat utworzenia podobnego funduszu w relacjach z Ukrainą. Towary importowane muszą spełniać wymagania jakościowe i zdrowotne obowiązujące w UE. Umowy handlowe z krajami trzecimi nie mogą naruszać tej podstawowej zasady, a Komisja Europejska zapewnia, że unijne wymogi bezpieczeństwa żywności nie podlegają negocjacji. Jeśli chodzi o różnice w wymogach zrównoważonej produkcji rolnej między UE i krajami trzecimi (w takich obszarach jak dobrostan zwierząt, czy wymogi ekologiczne) Polska należy do krajów UE postulujących dostosowanie produktów importowanych również do unijnych wymogów zrównoważonej produkcji.

Podsumowując, w dyskusjach na forum UE nt. polityki handlowej administracja rządowa przykłada dużą wagę do ochrony konkurencyjności producentów rolnych na rynkach światowych oraz wobec produktów importowanych. Nie przesądzając o oficjalnym stanowisku Rządu w sprawie umów z Mercosurem i Ukrainą, niektóre, wyżej wskazane elementy tych umów należy również przywołać w tym kontekście.

Rozwiązaniem na zwiększenie konkurencyjności wobec dużych podmiotów jest współpraca rolników i tworzenie wspólnych struktur gospodarczych m.in. w postaci grup producentów rolnych (GPR), organizacji producentów (OP).

GPR i OP są to podmioty prawne, tworzone oddolnie z inicjatywy samych rolników. Podmioty te samodzielnie podejmują decyzje co do prowadzenia produkcji roślinnej i zwierzęcej, oferowanych przez nich produktów na rynek, w oparciu o odpowiednie systemy jakościowe, jak też dotyczące zawierania umów z kontrahentami. Ponadto, GPR i OP, w celu reprezentowania swoich interesów rynkowych, mogą organizować się z kolei w związki GPR lub zrzeszenia OP.

Wspólne działanie producentów rolnych przynosi szereg korzyści zarówno w sferze:

- produkcji (koncentracja podaży, wspólne planowanie produkcji, dostosowanie oferty do potrzeb klientów),
- handlu (np. ograniczenie pośredników, obniżanie kosztów transportu), jak i zaopatrzenia (np. koncentrację popytu na środki do produkcji).

Skala oferowanych produktów, często o lepszych parametrach jakościowych, z możliwością zachowania ciągłości dostaw odpowiednich partii produktów, jest bardziej interesująca dla odbiorców niż oferta pojedynczego producenta. Jednocześnie, przy wspólnym działaniu można zapewnić wysokiej jakości i jednorodności produkty, posiadając odpowiednie zaplecze magazynowe, przechowalnicze oraz wyposażenie.

Współpraca producentów umożliwia ograniczać koszty produkcji rolnej i jej przygotowania do sprzedaży, pozwala na wystandaryzowanie produkcji, jak również na śledzenie drogi produktów do konsumentów, a co za tym idzie sprzyja wypracowywaniu ich renomy. To sprawia, że zyski, jakie powstają w obrocie produktami rolnymi, pozostają do dyspozycji rolników i służą rozwojowi ich gospodarstw.

Obecnie, GPR oraz OP mają możliwość uzyskania wsparcia finansowego w ramach interwencji I.13.2 „Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych”, która jest realizowana w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. W ramach Interwencji I.13.2 udzielane jest wsparcie celowe, które ma pomóc zbudować stabilną i konkurencyjną pozycję na rynku przez przedsiębiorstwo, którym jest grupa producentów rolnych oraz organizacja producentów, a dzięki temu, wsparcie mają uzyskać także gospodarstwa, które są członkami tych podmiotów.

Pomoc finansowa ma charakter ryczałtu i udzielana jest w formie rocznych płatności w okresie pierwszych pięciu lat od uznania grupy producentów rolnych lub organizacji producentów i stanowi procentowy ryczałt od wartości przychodów netto ze sprzedaży produktów lub grup produktów, wytworzonych w gospodarstwach rolnych członków w

poszczególnych latach i sprzedanych odbiorcom niepowiązanym z beneficjentem lub jego członkami. Wsparcie wynosi:

- 10 % w pierwszym roku,
- 9,5 % w drugim roku,
- 9% w trzecim roku,
- 8,5% w czwartym roku,
- 8% w piątym roku,

wartości przychodów netto ze sprzedaży;

- w każdym roku pięcioletniego okresu pomocy, lecz nie więcej niż:

- dla organizacji producentów - 100 tys. euro;
- dla grup producentów rolnych - 60 tys. euro.

Pytanie nr 3. Czy rząd podejmie działania w celu wypracowania mechanizmów równoważących ochronę gatunkową kormorana z racjonalną gospodarką rybacką i ochroną rodzimych gatunków ryb?

Aktualnie Rada Ministrów nie prowadzi prac legislacyjnych nad aktami prawnymi, które miałyby na celu zmianę statusu ochrony kormorana lub umożliwiającą prowadzenie przez gospodarstwa rybackie dodatkowych działań zwiększających możliwości ochrony ryb przed tym drapieżnikiem. Natomiast w dniu 3 czerwca 2025 r. do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej został wniesiony poselski projekt ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1387). W dniu 22 lipca 2025 r. projekt ten został skierowany do I czytania w komisjach sejmowych – Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Dodatkowe informacje na temat działań rządowych służących przedefiniowaniu statusu ochronnego kormorana i przygotowania ram dla opracowania europejskiego planu zarządzania kormoranem zawarto w odpowiedzi na pytanie 5.

Pytanie nr 4. Czy planowane są programy wsparcia dla akwakultury śródlądowej, w tym: o zakup odpowiednich środków transportu (w szczególności rezygnacja z wymogu zakupu pojazdów elektrycznych, które nie nadają się do transportu ryb ani prac rolniczych), o rozwój działalności dodatkowej (smażalnie, agroturystyka, łowiska specjalne), o wsparcie dla inwestycji innowacyjnych i modernizacyjnych?

Odnosnie do zakupu środków transportu, w programie Fundusze Europejskie dla Rybactwa (FER) określono, że działanie Inwestycje i innowacje w akwakulturze obejmuje operacje ukierunkowane na zwiększenie rentowności i konkurencyjności gospodarstw akwakultury m.in. przez modernizację i unowocześnienie ich infrastruktury (np. inwestycje w urządzenia i sprzęt do produkcji ryb, odłowu, sortowania i magazynowania czy nowoczesne, nisko- lub zeroemisyjne środki transportu niezbędne do przewozu produktów akwakultury).

Należy podkreślić, że przepis § 2 pkt 1 rozporządzenia do Priorytetu 2(1) stanowi, że pomoc jest przyznawana na realizację operacji spełniającej warunki wynikające

z programu, w szczególności zapewniającej osiągnięcie i zachowanie celów szczegółowych, o których mowa w art. 26 ust. 1 rozporządzenia EFMRA(2). Tym samym wymóg dotyczący nisko lub zero-emisyjności specjalistycznych środków transportu wykorzystywanych do przewozu ryb zawarty w rozporządzeniu podkreśla obligatoryjność stosowania zapisu widniejącego w programie FER, który powinien być stosowany cały czas.

Odnosnie do rozwoju działalności dodatkowej, należy zwrócić uwagę, że w programie FER istnieje zapis stanowiący, że dofinansowaniu podlega działalność związana z rybnictwem: „inwestycje w budowę własnej infrastruktury do przetwarzania i sprzedaży bezpośredniej oraz rozwój usług dodatkowych **związanych z działalnością rybacką**, takich jak łowiska, gastronomia”, który znajduje odzwierciedlenie w § 12 do rozporządzenia do Priorytetu 2.

W rozporządzeniu z dn. 21 sierpnia 2025 r. zmieniającym rozporządzenie do P2 (Dz. U. poz. 1196) zmieniono § 12 ust. 1, w którym określono, że pomoc w ramach działania Inwestycje i innowacje w akwakulturze (w ramach grupy operacji dywersyfikacja działalności) przyznawana będzie na realizację operacji mających na celu zwiększenie dochodowości obiektów chowu lub hodowli ryb lub ich odporności na niekorzystne procesy i zjawiska gospodarcze przez zróżnicowanie działalności gospodarczej oraz podjęcie lub rozwój dodatkowej, okołoprodukcyjnej działalności wspomagającej polegającą na chowie lub hodowli ryb lub zapewniającej zwiększenie wartości dodanej produktów akwakultury.

W związku z ww. zapisem w programie, pomoc wychodząca poza sektor rybactwa nie będzie finansowana ze środków EFMRA (np. agroturystyka).

Odnosnie do wsparcia dla inwestycji innowacyjnych i modernizacyjnych, informuję, iż zgodnie z Harmonogramem naborów wniosków o dofinansowanie dla programu FER zamieszczonym na stronie www.rybnactwo.gov.pl, – w ramach działania 2.2 Inwestycje i innowacje w akwakulturze przewidziane są następujące nabory:

- dla grupy operacji – inwestycje w akwakulturze mające na celu zwiększenie zdolności produkcyjnej - w terminie 27.10 – 10.11.2025 r.
- dla grupy operacji dywersyfikacja działalności, w terminie 20.10-03.11.2025 r.

Pytanie nr 5. Czy rząd planuje wprowadzenie mechanizmów regulacji populacji zwierząt rybożernych (kormoran, czapla, wydra), które - objęte ochroną - powodują obecnie olbrzymie straty gospodarcze?

Rada Ministrów powołała Międzyresortowy Zespół do spraw szkód powodowanych przez ptaki i ssaki w rybołówstwie morskim i gospodarce rybackiej, który zajmuje się rozpatrywaniem możliwości, jakie daje w tym zakresie obowiązujące prawodawstwo, w szczególności dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony dzikiego ptactwa. Zidentyfikowano, że spośród wymienionych gatunków priorytetowym i wymagającym dodatkowego zarządzania jest kormoran. Dla efektywnej realizacji odstępstw od ochrony wynikającej z dyrektywy ptasiej zasadne jest skoordynowane zarządzanie populacją kormorana w całej UE. Tematyka oddziaływania kormoranów na

ichtiofaunę i branżę rybacką, a także potrzeby wprowadzenia odpowiednich działań zaradczych są w ostatnim czasie forsowane przez niektóre kraje UE, w tym Polskę podczas posiedzeń Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (AGRIFISH), wydarzeń towarzyszących i odrębnych inicjatyw.

W ramach punktu AOB na AGRIFISH w dniach 21 i 22 października 2024 r. w Luksemburgu rozpatrywano potrzebę zmiany przepisów dyrektywy ptasiej, aby umożliwić polowanie na kormorany w oparciu o podejście ekosystemowe dla ochrony wrażliwych zasobów ryb. Temat ten był i jest kontynuowany na forum Unii Europejskiej. W dniu 3 czerwca 2025 r. w Brukseli Prezydencja Polski w Radzie Unii Europejskiej oraz Europejska Komisja Doradcza ds. Rybołówstwa Śródlądowego i Akwakultury przy FAO (EIFAAC) zorganizowały wspólnie hybrydową konferencję nt. doradztwa służącego zarządzaniu w celu ograniczenia wpływu drapieżnictwa kormorana. Konferencja cieszyła się dużą frekwencją i rezonowała w postaci między innymi listu otwartego z dnia 2 lipca 2025 r. wystosowanego przez grupę 10. Posłów do Parlamentu Europejskiego, wzywającego do opracowania od dawna wyczekiwanej strategii zarządzania kormoranem w Unii Europejskiej, jak również wydarzenia zorganizowanego w dniu 14 lipca 2025 r. w Brukseli w przerwie posiedzenia Rady AGRIFISH – lunchu ministrów ds. rybołówstwa krajów nadbałtyckich (Dani, Estonii, Finlandii, Litwy, Łotwy, Niemiec, Polski i Szwecji), którego tematem były m.in. wyzwania związane z rosnącą liczbą kormoranów w regionie Morza Bałtyckiego.

W wyniku tych działań zwrócono się do Komisji Europejskiej o uruchomienie:

- a) procedury legislacyjnej, w wyniku której kormoran zostałby ujęty na liście gatunków łownych w ramach dyrektywy ptasiej;
- b) działań w celu skoordynowania zarządzania populacją kormoranów w UE, w oparciu o opracowywane przez EIFAAC ramy zarządzania tym gatunkiem.

Pytanie nr 6. Czy Ministerstwo podejmie inicjatywę ustawodawczą w sprawie zwolnienia gospodarstw akwakultury z opłat za korzystanie z wód, z uwagi na ich kluczową rolę retencyjną i środowiskową?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie planuje takiej inicjatywy.

Pytanie nr 7 i 8. Jakie działania planuje rząd w celu uszczelnienia granic przed niekontrolowanym importem ryb żywych, destabilizującym krajowy rynek?

Czy Ministerstwo podejmie skuteczne działania na rzecz wzmocnienia kontroli sanitarnej ryb importowanych i zahamowania rozprzestrzeniania się chorób?

W odniesieniu do handlu wewnątrzunijnego z danych pozyskanych z systemu TRACES NT wynika, że w roku 2024 i 2025 do Polski przyjechały 33 przesyłki zawierające żywe ryby. Zakładami, do których przyjechały powyższe były głównie ogrody zoologiczne, instytuty badawcze, zakłady zajmujące się wystawami zwierząt egzotycznych oraz

gospodarstwa rybackie. Zwierzęta sprowadzane były m.in. z Czech, Danii, Francji czy Hiszpanii.

W odniesieniu do handlu z państwami trzecimi w latach 2024 – 2025 przesyłki żywych ryb przeznaczonych do spożycia przez ludzi z przeznaczeniem do Polski nie były przedmiotem importu. W okresie tym w polskich punktach weterynaryjnej kontroli granicznej skontrolowano łącznie 913 przesyłek, których państwem docelowym nie była Polska, zawierających żywe ryby (524 w 2024 r. i 399 do 16 września 2025 r.). Wszystkie te przesyłki dotyczyły ryb ozdobnych, importowanych wyłącznie do celów akwarystycznych – nie było wśród nich zwierząt przeznaczonych do gospodarstw akwakultury, ani do spożycia przez ludzi.

Warunki przywozu żywych zwierząt wodnych, w tym ryb oraz innych zwierząt akwakultury, które mogą stanowić ryzyko epidemiologiczne, są ściśle określone w przepisach UE. Uwzględniają one m. in. sytuację epidemiologiczną w krajach trzecich. Na tej podstawie opracowano listę państwa trzecich dopuszczonych do eksportu do UE zawartą w załączniku XXI do rozporządzenia wykonawczego (UE) 2021/404(3).

Przepisy rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/692(4), w art. 167-174, określają szczegółowe wymagania zdrowotne, jakie muszą zostać spełnione, aby przywóz zwierząt wodnych był możliwy. Potwierdzeniem spełnienia tych wymagań jest świadectwo zdrowia, zgodne ze wzorem z załącznika II do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2020/2236(5) (w zakresie żywych zwierząt wodnych, w tym ryb) oraz rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2020/2235(6) (w zakresie żywych ryb przeznaczonych do spożycia przez ludzi), wypełniane i podpisywane przez upoważnionego urzędowego lekarza weterynarii w kraju pochodzenia.

Każda przesyłka zwierząt wodnych z krajów trzecich podlega obowiązkowej weterynaryjnej kontroli granicznej w zatwierdzonym punkcie kontroli granicznej (BCP), zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625(7). Kontrola ta obejmuje:

- kontrolę dokumentów (art. 3 pkt 41),
- kontrolę identyfikacyjną (art. 3 pkt 42),
- kontrolę bezpośrednią (art. 3 pkt 43).

Dopuszczenie przesyłki do obrotu w UE następuje wyłącznie po uzyskaniu pozytywnego wyniku wszystkich ww. kontroli, co dokumentowane jest przez granicznego lekarza weterynarii w systemie TRACES NT poprzez wypełnienie wspólnego zdrowotnego dokumentu wejścia (CHED), który następnie przedstawiany jest organom celno-skarbowym.

Działania prowadzone na zewnętrznej granic Unii Europejskiej są wystarczające i adekwatne dla zabezpieczenia bezpieczeństwa epidemiologicznego i zdrowotnego w Polsce i całej Unii Europejskiej.

Podsumowując, nie ma podstaw do twierdzenia, że importowane do Polski ryby żywe mogłyby być źródłem rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych, a tym samym nie istnieje potrzeba wzmacniania kontroli weterynaryjnych w tym zakresie. Należy również podkreślić, że kwestie związane z importem zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego z krajów trzecich są regulowane na poziomie Unii Europejskiej, a państwa członkowskie zobowiązane są do stosowania wspólnych przepisów i procedur.

9. Czy resort planuje zmiany legislacyjne umożliwiające utrzymanie i rozwój tradycyjnej sprzedaży ryb na targowiskach i bazarach, co zapewni producentom stabilne rynki zbytu, a konsumentom dostęp do świeżej ryby?

Ryby i inne produkty rybołówstwa z sektora akwakultury mogą być zbywane konsumentom na targowiskach i bazarach w ramach różnych form działalności, tj.: handel detaliczny, sprzedaż bezpośrednia (SB), rolniczy handel detaliczny (RHD) oraz działalność marginalna, lokalna i ograniczona (MLO). Nadzór w zakresie bezpieczeństwa żywności nad podmiotami prowadzącymi handel detaliczny sprawuje Państwowa Inspekcja Sanitarna, podległa Ministrowi Zdrowia(8).

W odniesieniu do pozostałych, ww. działalności, nad którymi nadzór w zakresie bezpieczeństwa produktów rybołówstwa, sprawuje Inspekcja Weterynaryjna (9), podległa Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi, **resort rolnictwa na przestrzeni ostatnich lat wprowadził wiele uproszczeń i ułatwień umożliwiających utrzymanie, rozwój produkcji i sprzedaży ryb.**

Wykorzystując możliwości jakie daje prawo Unii Europejskiej dla **podmiotów prowadzących ww. działalności SB, RHD i MLO wdrożono przepisy krajowe zawierające pewnego rodzaju odstępstwa od wymogów unijnych z zakresu bezpieczeństwa żywności (10).**

Ww. formy działalności stanowią alternatywę dla produkcji przemysłowej i są „dedykowane” w szczególności podmiotom produkującym żywność na małą i średnią skalę, na rynek lokalny.

Przy prowadzeniu ww. form działalności obowiązują uproszczone zasady. Przejawia się to w szczególności w skróconej procedurze uzyskiwania uprawnień do prowadzenia działalności (rejestracja, a nie zatwierdzenie zakładu, zwolnienie z obowiązku sporządzania projektu technologicznego zakładu) (11) oraz mniej rygorystycznych wymaganiach higienicznych niż te, które dotyczą zakładów przemysłowych. Przykładowo, produkcja żywności w przypadku ww. działalności RHD i MLO może odbywać się w specjalnie do tego celu przeznaczonym budynku, jak i w kuchni domowej, przy czym w przypadku produkcji żywności w pomieszczeniach mieszkalnych obowiązują odpowiednio mniej rygorystyczne wymogi z zakresu higieny (12). Natomiast system HACCP (system Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli), w zakładach o małej zdolności produkcyjnej, takich jak np. RHD i MLO, można stosować w sposób elastyczny, mając na uwadze, że w niektórych przypadkach nie jest możliwe określenie

krytycznych punktów kontroli i wówczas wystarczające jest stosowanie wyłącznie dobrych praktyk higienicznych (13).

W przypadku ww. działalności SB nie ma obowiązku wdrażania takiego systemu, a wymagania strukturalne dla pomieszczeń produkcyjnych oraz inne wymogi zostały określone na poziomie podstawowym, odpowiednio niższym w porównaniu z RHD, MLO czy innymi działalnościami.

Ponadto, częstotliwość kontroli podmiotów prowadzących ww. formy działalności jest dostosowana do skali takiej działalności i jest ustalana na zasadzie analizy ryzyka przez nadzorujące je organy urzędowej kontroli żywności.

Ww. formy działalności cieszą się w Polsce dużym zainteresowaniem wśród producentów m.in. produktów rybołówstwa oraz konsumentów, dokonujących zakupów, np. bezpośrednio w gospodarstwie rybackim, ze statków, na targowiskach, bazarach, w lokalnych sklepach, czy też w formie wysyłkowej.

Aktualnie liczba podmiotów wpisanych do rejestru zakładów prowadzonych przez organy Inspekcji Weterynaryjnej w Polsce wynosi w przypadku¹ :

- RHD - 21 030 (w tym produkcję produktów rybołówstwa prowadzą 584 podmioty),
- SB - 16 235 (w tym produkcję produktów rybołówstwa prowadzi 1102 podmiotów),
zaś
- MLO - 2188 (w tym produkcję produktów rybołówstwa prowadzi 237 podmiotów).

Uproszczenia w przepisach krajowych z zakresu prawa żywnościowego w odniesieniu do ww. form działalności zostały wprowadzone m. in. na wniosek organizacji branżowych skupiających hodowców zwierząt i producentów żywności. Jakikolwiek wnioski i propozycje zmian przepisów wpływające do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi są szczegółowo analizowane, a w uzasadnionych przypadkach podejmowane są kolejne działania legislacyjne. Ostatnie uproszczenia wymagań zostały wprowadzone w odniesieniu do RHD i dotyczyły one m. in. zniesienia maksymalnych limitów zbytu żywności konsumentom oraz rozszerzenia obszaru, na którym mogą być zlokalizowane zakłady prowadzące handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta, do których zbywana jest żywność pochodzenia niezwierzęcego, do terytorium całego kraju.

Aktualnie w resorcie rolnictwa analizowanych jest kilka wniosków w sprawie kolejnej nowelizacji przepisów prawa w ww. zakresie, także w odniesieniu do produktów rybołówstwa.

10. W związku z wyczerpaniem zasobów ryb w Bałtyku rybacy morscy korzystali w kolejnych perspektywach unijnych ze znacznie większych środków niż rybacy śródlądowi. W 90%-100% finansowano im m.in. zezłomowanie kutrów i rozpoczęcie

¹ źródło: dane z rejestru zakładów ze strony internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii z dnia 17.09.2025r.; link: <https://www.wetgiw.gov.pl/nadzor-weterynaryjny/wykaz-zakladowrejestrowanych>)

innej działalności niż połowowa. Proszę o przedstawienie podsumowania tego programu, wskazanie łącznej kwoty wydatkowanej do tej pory oraz informacji, o ile zmniejszył się tonaż statków rybackich (GT) prowadzących połowy na Bałtyku.

Z tytułu Trwałego wycofania statków rybackich obejmującego złomowanie oraz przekwalifikowanie statków rybackich w ramach wszystkich dotychczasowych programów współfinansowanych ze środków UE przeznaczonych dla polskiego sektora rybołówstwa wypłacono na konta beneficjentów środki finansowe w łącznej wysokości 677 519 508 zł. Powyższa kwota dotyczy środków od 2004 roku i w rozbiciu na poszczególne perspektywy wygląda następująco:

- Sektorowy Program Operacyjny Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004-2006- 364 829 358 zł
- Program Operacyjny „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”- 120 597 284 zł
- Program Operacyjny „Rybacko i Morze” (PO RYBY 2014-2020)- 44 253 980 zł
- Program Fundusze Europejskie dla Rybacko 2021-2027 (Program aktualnie jest wdrażany, podana kwota ulegnie zmianie)- 147 838 886 zł

W związku z wdrażaniem programów pomocowych współfinansowanych ze środków funduszy Unii Europejskiej skierowanych do sektora rybackiego, od przystąpienia Polski do UE (1 maja 2004 r.) do dnia 19 września 2025 r., łączny tonaż (pojemność brutto) wycofanych statków rybackich w drodze złomowania i przekwalifikowania statku wynosi 29 755,97 GT, w tym w ramach obecnie wdrażanego programu FER tonaż wycofanych statków rybackich wynosi 2 267,82 GT.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Jacek Czerniak
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 października 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i wypłaty pomocy finansowej na realizację operacji w ramach Priorytetu 2. Wspieranie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury oraz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, przyczyniając się w ten sposób do bezpieczeństwa żywnościowego w Unii objętego

programem Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027 oraz wysokości tej pomocy (Dz.U. poz. 2361, z późn. zm.)

- (2) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1139 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Morski Rybacki i Akwakultury oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2017/1004 (Dz.Urz.UE L 247 z 13.07.2021r., str.1)
- (3) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/404 z dnia 24 marca 2021 r. ustanawiające wykazy państw trzecich, terytoriów lub ich stref, z których zezwolone jest wprowadzanie do Unii zwierząt, materiału biologicznego i produktów pochodzenia zwierzęcego zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 (Dz. Urz. UE L 114 z 31.3.2021, str. 1, z późn. zm.)
- (4) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/692 z dnia 30 stycznia 2020 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do przepisów dotyczących wprowadzania do Unii przesyłek niektórych zwierząt, materiału biologicznego i produktów pochodzenia zwierzęcego oraz przemieszczania ich i postępowania z nimi po ich wprowadzeniu (Dz. Urz. UE L 174 z 3.6.2020, str. 379, z późn. zm.)
- (5) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2020/2236 z dnia 16 grudnia 2020 r. ustanawiające przepisy dotyczące stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 i (UE) 2017/625 w odniesieniu do wzorów świadectw zdrowia zwierząt na potrzeby wprowadzania do Unii i przemieszczania w obrębie terytorium Unii przesyłek zwierząt wodnych i niektórych produktów pochodzenia zwierzęcego pozyskanych od lub ze zwierząt wodnych, urzędowej certyfikacji dotyczącej takich świadectw oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1251/2008 (Dz. Urz. UE L 442 z 30.12.2020, str. 410, z późn. zm.)
- (6) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2020/2235 z dnia 16 grudnia 2020 r. ustanawiające przepisy dotyczące stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 i (UE) 2017/625 w odniesieniu do wzorów świadectw zdrowia zwierząt, wzorów świadectw urzędowych i wzorów świadectw zdrowia zwierząt/świadectw urzędowych do celów wprowadzania do Unii i przemieszczania w obrębie terytorium Unii przesyłek niektórych kategorii zwierząt i towarów oraz urzędowej certyfikacji dotyczącej takich świadectw i uchylające rozporządzenie (WE) nr 599/2004, rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 636/2014 i (UE) 2019/628, dyrektywę 98/68/WE oraz decyzje 2000/572/WE, 2003/779/WE i 2007/240/WE Dz. Urz. UE L 442 z 30.12.2020, str. 1, z późn. zm.)
- (7) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE)

2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (Dz. Urz. UE L 95 z 7.4.2017, str. 1-142, z późn.zm.)

- (8) art. 73 ust. 1 pkt. 1 lit. b ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r., poz. 1448)
- (9) art. 3 ust. 2 pkt 5 lit. a i aa ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2024 poz. 12)
- (10) art. 3 ust. 3 pkt 29 b oraz art. 44 a ww. ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia, rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 września 2022r. w sprawie maksymalnej ilości żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta końcowego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania (Dz.U. poz. 1971), rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 września 2015 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do sprzedaży bezpośredniej (Dz. U. poz. 1703), rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków uznania działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (Dz. U. poz. 451)
- (11) art. 19-21 ustawa z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2023r. poz. 872)
- (12) zał. II rozdział III rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm. ; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 319)
- (13) motyw 15 i art. 5 ww. rozporządzenia (WE) nr 852/2004.

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów